

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

MATEŘSKÁ ŠKOLA CHORUŠICE p.o.



Mateřská škola Chorušice, p.o.

MOTTO : „VŠE CO DĚLÁME, DĚLÁME PRO DĚTI“

platnost dokumentu od 1.9.2021

zpracovala: Bc. Jelínková Naďa

Charakteristika programu

Je zpracován s vědomím toho, že převládající vliv pro utváření základních pravidel chování a společenských norem, pro volbu zálib, má rodina. Mateřská škola rodinnou výchovu podporuje a doplňuje, pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis a světu v otázkách výchovy a vzdělávání dětí. Podporuje zdravý životní styl. Je základním nástrojem prevence. Předkládá zásady, metody, formy a prostředky efektivního vzdělávání a změn v MŠ, které po vedou k poznávání a vytváření optimálních podmínek pro prevenci společensky nežádoucích jevů. Očekávané výstupy správných společenských návyků budou naplňovány v souladu se záměry ŠVP. Vhodně volená organizace, činnosti a účinná motivace, zohledňující specifika dětí, se bude prolínat ve všech vzdělávacích oblastech vzdělávacího programu „Místo, kde žiji a kam patřím“. Zdůvodnění potřebnosti programu. Se sociálně patologickými jevy jako je týrání, šikana, drogy, nesnášenlivost, se mohou setkat děti již v předškolním věku. Proto začínáme s primární prevencí se začátkem docházky do mateřské školy. Potřebné informace si osvojí formou přiměřenou jejich věku a schopnostem.

Charakteristika školy

Adresa školy: Chorušice 99, Chorušice 277 37

Právní forma: právnická osoba

Název zřizovatele: Obec Chorušice

Přehled hlavní činnosti: předškolní vzdělávání

Školní vzdělávací program MŠ: Místo, kde žiji a kam patřím

Počet tříd: 2

Počet dětí: 32

Mateřská škola Chorušice je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je obec Chorušice. Nachází se ve Středočeském kraji v okrese Mělník nedaleko Mšena. Za účelem zřízení mateřské školy proběhla celková rozsáhlá rekonstrukce neúčelově postavené budovy, která byla jako mateřská škola zkolaudována v srpnu 2012. V budově se nacházel také byt, v roce 2018 obcí zrekonstruovaný na další třídu mateřské školy. Od září roku 2018 má mateřská škola dvě třídy a kapacitu 32 dětí. Od roku 2019 má mateřská škola také školní jídelnu, zařízení školního stravování, která zajišťuje stravování dětí mateřské školy a zaměstnanců organizace. Mateřská škola nemá bezbariérový přístup, ale v případě potřeby by nebyl problém integrovat dítě, protože budova je jednopodlažní. Součástí pozemku jsou dvě zahrady se dvěma pískovišti, senzomotorický chodníkem, antukovým hřištěm na volejbal, basketbal, fotbal a venkovní letní kuchyní. Dále jsou zde herní prvky, houpačky a zastřešená pergola a zapuštěný bazén pro pobyt dětí v letních měsících. Pohyb je jednou ze základních potřeb předškolního dítěte, proto se snažíme dětem poskytnout dostatek prostoru pro pohybové a sportovní aktivity - zdravotní cviky, chůze, běh, poskoky, lezení házení, chytání, kotoul vpřed, pohybové a taneční hry, hudebně- pohybové hry, hry na sněhu, výuku plavání, výlety do přírody. Zahradu také rozšiřujeme o další prvky pro rozvoj obratnosti a odvahy. Na zahradu jsme zasadili vzrostlé stromy pro dostatek stínu v letním období. Mateřská škola

Chorušice je dvoutřídní s celodenním provozem, ale nabízíme zákonným zástupcům dětí i polodenní docházku. Provozní doba mateřské školy vychází vstříc požadavkům rodičů. Mateřská škola je otevřena od 6:00 do 17:00 hodin. Provoz mateřské školy zajišťuje zpravidla 10 zaměstnanců - 7 pedagogů a 3 provozních zaměstnanců. V případě přiznaných podpůrných opatření i jiní pedagogičtí zaměstnanci (asistent pedagoga, speciální pedagog, další pedagogické pracovnice). Při přijetí dětí mladších 3 let je přítomna chůva. Prostory mateřské školy tvoří jedna prostorná herna, dvě denní místnosti s lůžkovou částí, jídelní koutky, školní jídelnu, sklad potravin, dvě oddělené sociální zařízení pro děti, přebalovací pult a dvě šatny. Pro personál je k dispozici prostorná šatna a samostatné sociální zařízení. Výškově diferencovaný dětský sedací nábytek odpovídá antropometrických požadavkům. I další vybavení je zdravotně nezávadné a pro děti bezpečné. Místnosti využívané dětmi jsou dostatečně osvětlena denním světlem i doplňujícím umělým osvětlením.

Analýza výchozího stavu

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- *monitoring klimatu třídy učitelkami,*
- *rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,*
- *dotazníky pro rodiče,*
- *spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, sociální pracovník).*

Může ukázat okruhy primární prevence, které máme upřednostnit a věnovat jim zvýšenou pozornost. Již jsme konkrétní případ sociálně patologických jevů řešili, ale proto nesmíme prevenci podcenit.

Cíle minimálního preventivního programu

Dlouhodobé cíle:

- *zvýšit odolnost dětí vůči společensky nežádoucím jevům,*
- *učit děti rozpoznat společensky nežádoucí jevy a nepodlehnout jim, pokud se s nimi v budoucnu setká,*
- *činnosti, působící v oblasti prevence vkládat do pedagogické práce s cítem a měly by se prolínat celým výchovně vzdělávacím procesem,*
- *zajistit dostatečnou a pestrou nabídku programů zaměřených na dané téma, preventivní výchovně vzdělávací působení bude neoddělitelnou součástí ŠVP ,*
- *naplňovat kompetence podpory zdraví a zdravého způsobu života,*

navození atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci školy,

- *navození příznivého klimatu školy, třídy,*
- *spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu,*
- *poskytování poradenských služeb rodičům, pedagogům,*
- *kladné postoje učitelek k problematice prevence společensky nežádoucích jevů,*
- *vzdělávání učitelů v oblasti prevence,*
- *hlavní důraz je kladen na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí, což v tomto věku představuje hlavně komunikaci s vrstevníky a dospělými, zvládat řešit problémy, umět se přizpůsobit a nebát se prosadit a uplatnit.*

Krátkodobé cíle:

- *analyzovat jedince, rodinu, která potřebuje pomoc v krátkodobém plánování,*
- *stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince,*
- *organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem,*
- *rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky,*
- *výměna zkušeností mezi pedagogy vycházejících z praxe a dalšího vzdělávání.*

Zásady efektivní primární prevence

- *zásada včasného začátku (formování osobní orientace, postojů a názorů)*
 - *zásada komplexnosti spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)*
 - *zásada mezioborové týmové spolupráce mezi pedagogy a odborníky)*
 - *zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)*
- Vymezení obsahu a formy prevence v rámci kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu*
- *sebedůvěra, samostatnost, sebejistota*

- *podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se*
- *seberozvíjení*
- *motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům*
- *rozvoj tvořivosti a estetického cítění*
- *systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu a zdravotní prevence*

Organizace prevence

Ředitelka školy

Je přímo odpovědná za prevenci a za řešení zjištěných nežádoucích projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení nežádoucích projevů chování:

- *koordinuje zpracování, kontroluje realizaci a vyhodnocuje prevenci nežádoucích jevů,*
- *zpracovává aktuální problémy výskytu rizikové chování do Školního řádu,*
- *podporuje týmovou spolupráci pedagogů a ostatních zaměstnanců MŠ,*
- *spolupracuje s odborníky,*
- *koordinuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických jevů.*

Učitelky

- *podílí se zpracování a realizaci programu prevence sociálně patologických jevů*
- *spolupracují s ředitelkou při výskytu nežádoucích projevů chování*
- *diagnostikují vztahy mezi dětmi*
- *motivují k vytvoření podmínek a vnitřních pravidel v souladu se školním řádem, vytváření bezpečné atmosféry a pozitivního klimatu*
- *spolupracují s rodiči*
zpracovávají zprávy o dětech pro odborníky a sociální pracovníky

Spolupráce rodiny a mateřské školy

Prevence v rodině

- *vyvážený životní styl a záliby (nepřetěžovat, neočekávat nadprůměrné výsledky, dítě musí mít radost a zájem o činnost)*
- *užitečná rodinná pravidla, která jsou pro děti srozumitelná a jasná (ideální výchovný styl je vřelý a středně omezující, liberální výchova má své úskalí dobré hodnoty a vzory (rodiče dětem vzorem)*
- *dobrá společnost a výběr kamarádů (vhodný výběr kamarádů)*
- *posilovat zdravé sebevědomí dětí (partnerský přístup)*
- *spolupráce při výchově mezi dospělými, kteří se o dítě starají*
- *projevovat zájem a získávat důvěru dítěte (udělat si na dítě čas, naslouchat mu) □
umět s dětmi mluvit o tabáku, alkoholu, návykových látkách správně a přiměřeně věku odpovídat dětem na otázky, vysvětlovat rizika)*

Prevence v mateřské škole

- *seznámení se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (třídní schůzka)*
- *beseda, nebo přednáška pro rodiče k dané problematice*
- *včasná informovanost rodičů o změnách chování jejich dětí*
- *aktuální řešení problémů*
- *účast rodičů na vzdělávacích aktivitách MŠ*
- *konzultace pro rodiče (termín konzultačních hodin, možnosti konzultací)*
- *poradenství v oblasti spolupráce rodičů s MŠ a odborníků*
- *zveřejnění Programu prevence na nástěnkách v MŠ a internetu*

Spolupráce s odborníky a jinými organizacemi

Oblast školství

*Pedagogicko-psychologická
poradna v Mělníce*

*Instituce poskytující další vzdělávání pedagogických pracovníků
v oblasti prevence sociálně patologických jevů,*

Oblast sociálních věcí

□

MěÚ Mělník, OSPOD (odbor sociálních věcí a zdravotnictví)

Oblast zdravotnictví

□ *ošetřující lékaři dětí*

Policie ČR

Integrace prevence sociálně patologických jevů ve vzdělávání

Školní vzdělávací program struktura plánování, metody, formy
prostředky k dosahování záměrů, podmínky vzdělávání, organizace dne,
třídy) - Místo, kde žiji a kam patřím

Oblasti vzdělávání

Dítě a jeho tělo (biologická)

Dítě a jeho psychika (psychologická)

Dítě a ten druhý (interpersonální)

Dítě a společnost (sociokulturní)

Dítě a svět (environmentální)

Získávání klíčových kompetencí

kompetence k učení

- pozoruje, zkoumá, objevuje
- umí své dovednosti uplatnit
- všímá si, co se kolem děje, co vidí
- umí odhadnout své síly
- soustředí se, dosahuje výsledků **kompetence k řešení problémů**

- všímá si problémů
- řeší problémy na základě zkušenosti
- nebojí se chybovat kompetence komunikativní
- komunikuje s dětmi i s dospělými
- vyjadřuje své myšlenky, pocity, prožitky, nálady
- využívá komunikativní i informativní prostředky
- ví, že lidé hovoří cizími jazyky

Kompetence sociální a personální

- umí se rozhodnout
- umí si vytvořit svůj názor
- uvědomuje si, že za své jednání odpovídá, nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i ustoupit
- uplatňuje základní společenské návyky, společenská pravidla
- respektuje druhé, vyjednává, přijímá a uzavírá kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí spolupodílí se na společných rozhodnutích, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla
- při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně
- umí odmítnout jemu nepřijemnou komunikaci
- chápe, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
 - chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, násilí a agresivita se nevyplácí
- řeší problémy dohodou
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

- je tolerantní

kompetence občanské

- svoje činnosti vyhodnocuje
- dokáže rozpoznat svoje silné a slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů
- chápe, že o tom co udělá, může svobodně rozhodnout
- váží si práce a úsilí druhých
- zajímá se o druhé o dění kolem sebe
- má povědomí o základních lidských hodnotách a podle toho se chová
- spoluvytváří pravidla soužití s vrstevníky
- uvědomuje si svá práva a práva druhých
- uvědomuje, že svým chováním ovlivňuje prostředí, podílí se na jeho tvorbě
- dbá na své osobní zdraví a zdraví druhých
- chová se odpovědně a bezpečně

V průběhu celého roku jsou zařazována témata, která naplňují obsah Minimálního preventivního programu.

Jsou to zejména tato:

JÁ A MOJI KAMRÁDI, MÁME SE TU VŠICHNI RÁDI

*dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, knížkami, věcmi denní potřeby
pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí*

ZDRAVĚ ŽIJ, ŽIVOT V LESE

*samostatně se oblékat, svlékat a obouvat, zapnout
znát základní zásady zdravého životního stylu
strava, otužování, sport, hygiena, pobyt v přírodě, odpočinek a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek uvědomovat si, co je nebezpečné*

PŘÍPRAVA NA ADVENT, PODZIM ČARUJE

napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 min a více) orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí, vědět, co se v blízkosti školy nachází

ADVENT A VÁNOCE PŘICHÁZEJÍ, ZIMA KRALUJE

*podporování významu rodiny a dobrých vztahů
podporování citlivých a kladných hodnot jako – pomoc starým lidem, dělání radosti ostatním
slovní hodnocení ostatních, sebereflexe
práce s chybou, podpora sebevědomí, vytrvání v úsilí, radost z dosažení úspěchu život v obci, uvědomování si sebe jako součásti tohoto společenství
poukazování na bezpečnost při zimních hrách učení správnému oblékání a ochraně zdraví*

ŠATY DĚLAJÍ ČLOVĚKA, ZDRAVÍ NÁS BAVÍ, UŽ TO UMÍM

*projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)*

TŘÍDĚNÍ ODPADU, MÁME RÁDI ZELENINU, KRÁSY PŘÍRODY NÁS LÁKAJÍ VEN

*znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
Spoluvytvářet pohodu prostředí, být citlivý k přírodě, působit na životní prostředí*

DOPRAVA JE HRA

znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici

PRO MAMINKU KYTIČKU, CO BUDU AŽ VYROSTU

*mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
pochopit funkci rodiny a jejích členů*

PLANETA ZEMĚ, VESMÍRNÉ DOBRODRUŽSTVÍ

*uvědomovat si, že jak svět přírody, tak svět lidí je na různých částech naší
planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný mít poznatky o své zemi
mít poznatky o existenci jiných zemí, národů, kultur
mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod.*

Již fungujícím systémem jsou děti vedeny ke zdravému životnímu stylu:

- Dostatek volného pohybu v přírodě
- Každodenní cvičení
- Pobyt venku
- Pěstování zeleniny a bylinek
- Zdravá strava
- Pitný režim

Nadstandardní aktivity

*Doplňují vzdělávací činnosti třídy. Nenarušují organizaci vzdělávacího procesu.
Ne každá nabídka je zárukou úspěchu v prevenci a tlumení patologických jevů.*

Vzdělávání pedagogických pracovníků

*Jednotliví pedagogové si volí formu vzdělávání podle svých potřeb. Využívají
odborné školení a semináře, široká je nabídka odborné literatury. Případný
problém mohou prodiskutovat s odborníky, kteří nám připravují program v
jednotlivých třídách.*

*Samostudium k dané problematice
(Informatorium, publikace, internet)*

Hodnocení a struktura evaluace preventivního programu

Ředitelka:

- hospitační a kontrolní činnost, pohospitační pohovory
- na pedagogické radě
- zakotvení hodnocení výsledků plnění programu do vlastního hodnocení školy

Učitelky:

- průběžná analýza úspěšnosti naplňování cílů z oblasti primární prevence

Rodiče:

- formou dotazníku (měsíc červen)

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Na jeho účasti se podílí nejen všichni pedagogové, děti, ale i rodiče a odborníci.

V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech a osobnostním růstem dítěte. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zásadní zřetel na věk a osobní charakteristiky dětí, jinak bude jeho plnění formální. Samozřejmostí je také posilování sociálních dovedností, aktivního sociálního učení a podpora v oblasti zdravého životního stylu. Program je přizpůsoben věku a schopnostem dětí.

Platnost programu od: 1. 9. 2021

Schválen na pedagogické radě dne: 30.8.2021

Zpracovala: Bc Nad'a Jelínková

Zdroj: Minimální preventivní program pro MŠ Káraný, Mgr. Alena Stránská, 2019